

ПРАВА НА ВОЛЮ

№23 (228)
2007

Праваабарончы бюлетеңь

Зъярнуць увагу на Беларусь

Праваабаронцы
заклікалі
Раду бясыпекі ААН
вярнуцца да разглядяу
парушэннямі правоў
чалавека ў Беларусі

“Мы заклікаем краіны, якія зьяўляюцца пастаяннымі сябрамі Рады бясыпекі ААН, асабліва кіраўніцтва Расейскай Федэрациі, вярнуцца да разгляду проблемаў, звязаных з парушэннямі правоў чалавека ў Беларусі”, – гаворыцца ў заяве аргкамітэту па фармаваныні ў Беларусі Грамадзкай камісіі па рэабілітацыі ахвяраў палітычных рэпресіяў.

Заява распаўсядканая 10 сінегня, у Сусьветны дзень абароны правоў чалавека. У заяве падкрэсліваецца, што беларускія ўлады парушаюць прынцыпы міжнароднага права і абавязацельствы краіны ў рамках Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека, ігнаруючыя крытыку міжнароднай супольнасьці, паведамляе БелаПАН.

Аргкамітэт нагадвае, што 21 лістапада 2007 году Трэці камітэт ААН прыняў рэзолюцыю, у якой зъмешчаны заклік да ўраду Беларусі “неадкладна і безумоўна вызваліць усіх, затрыманых па палітычна-матываваных прычынах”, а таксама спыніць “прыгнёт і запалохваньні” апаненттаў уладаў. “Пакуль няма сур’ёзных падставаў лічыць, што беларускі ўрад адгукнецца на дадзеняя прапановы”, – падкрэсліваецца ў заяве аргкамітэту.

“Перакананыя, што ўся сусьветная супольнасьць, уключаючы Расію, разумее і падтрымлівае імкненне беларускай грамадзкасці да ўсталявання ў Рэспубліцы Беларусь дэмакратичнага ўраду, які будзе няўхільна выконваць прынятая міжнародныя абавязацельствы, забясьпечваць права і свабоды сваіх грамадзянаў”, – гаворыцца ў заяве.

Кастрычніцкая плошча,
Менск, 12 сінегня.

Нам ня быць пад Расіяй!

Увечары 12 сінегня ў цэнтры беларускай сталіцы на Кастрычніцкай плошчы прыйшла акцыя ў абарону незалежнасці Беларусі, прымеркаваная да прыезду Уладзіміра Пуціна. Задоўга да пачатку акцыі за Палацам рэспублікі сканцэнтраваліся аўтазакі і аўтобусы з АМАПам: улады відавочна рыхтаваліся да жорсткіх дзеянняў супраць удзельнікаў акцыі. На плошчы і каля яе знаходзілася шмат пе-раапранутых міліцыянтаў. Роўна ў 18.00 на плошчы пачалі зьбірацца прадстаўнікі партыяў, дэмакратычныя лідэры, моладзь. Сярод мітынгоўцаў, якіх сабралася больш за сотню, намесынікі старшыні Партыі БНФ Але́с Міхалевіч, Аляксей Янукевіч, Вінцук Вячорка. Як толькі дэмманстранты ўзыялі трэ

(Працяг на стар. 4)

Улады Беларусі дэмантруюць грэблівае стаўленье да правоў чалавека

Заява Праваабарончага цэнтра “Вясна”

10 сінегня 2007 г. спаўніяца 59 гадоў з моманту прыніцця Усеагульной Дэкларацыі правоў чалавека. Ва ўсім съвеце гэты дзень адзначаецца як Дзень правоў чалавека. Рэспубліка Беларусь, як краіна-сузансавальніца Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, ратыфікавала і ўзяла на сабе абавязательства па выкананыні прынцыпах, закладзеных у Дэкларацыі.

Праваабарончы цэнтр “Вясна” з вялікай заклапочанасцю канстатуе, што ў Беларусі не выконваюцца асноўныя грамадзянскія і палітычныя права. Пры гэтым парушэнні носяць сістэмны характар, абумоўлены сувядомай палітыкай дзяржаўнай улады і яе вышэйшых кіраўнікоў.

Дагэтуль застаюцца не рассьледаванымі выпадкі гвалтоўных зынічнаў апазіцыйных палітыкаў: Віктора Ганчара, Юрыя Захаранкі,

бізнесмена Анатоля Красоўскага і журналіста Дзымітрыя Завадзкага.

У месцах пазбаўлення волі знаходзяцца палітычныя вязні Аляксандр Казулін, Дзымітрый Дашкевіч, Артур Фінькевіч і Андрэй Клімаў.

У Беларусі выкарыстоўваецца крымінальны і іншы перасып грамадзка-палітычных апанентаў рэжыму, актыўна ўжываюцца прэвентыўныя затрыманні і адміністрацыйныя арышты. Узмнажаецца ціск КДБ на грамадзянскую супольнасць краіны.

Негатыўнае ўздзеяньне парушэння правы чалавека на грамадзтва ўзрастает з-за адсутнасці эффектыўных механізмаў узнайлення парушаных правоў: адсутнічае незалежны і справядлівы суд, незалежны СМІ знаходзяцца на мяжы зынічнаў, значна абмежаваныя права на асацыяцыю і выказваньне меркавання, свабода сходаў.

Беларусь адкрыта адмаўляеца ад міжнародных механізмаў правоў чалавека, дэмантруе непрыніццце высноваў Камітэту па правах чалавека ААН па індывідуальных зваротах грамадзянаў, не прымае мераў па давядзенні да ведама жыхароў Беларусі прынятых ААН рэзолюцый па правах чалавека, не прадстаўляе чарговыя справаздачы па выкананыні Міжнароднага Пакту пра грамадзянскую і палітычную праваў.

Прыходзіцца канстатаваць, што парушэнне правы чалавека ў Беларусі пераўтварылася ў адзін з асноўных метадаў дзяржаўнага кіравання. Беларускія улады адкрыта дэмантруюць сваё граблівае стаўленне да каштоўнасцяў правоў чалавека ў цэлым.

Менск,
10 сінегня 2007 г.

Праваабаронцы нагадалі міністру ўнутраных справаў пра палітъяволеных у краіне

13 сінегня група беларускіх праваабаронцаў у складзе віцэ-прэзідэнта Міжнароднай федэрэцыі правоў чалавека Алеся Бяляцкага, а таксама Валянціна Стэфановіча, Алены Лапцёнкі і Сержук Сыса перадала ў Міністэрства ўнутраных справаў Беларусі тысячи жураўлікаў, падрыхтаваных Міжнароднай арганізацыяй “Amnesty international” дзеля вызваленія Зымітра Дашкевіча.

Алеся Бяляцкі асабіста перадаў ліст ад “Amnesty international”

і вялізную папяровую птушку разам з тысячамі маленьких жураўлікаў у Прыёмную МУС, запатрабаваўшы уручыць іх міністру Уладзіміру Навумаву. А. Бяляцкі нагадаў, што ў турмах Беларусі да гэтага часу ўтрымліваюцца палітъяволеныя, хача афіцыйныя ўлады і адмаўляюць гэты ганебны факт.

Яшчэ ўвесну гэтага году “Amnesty international” пачала міжнародную кампанію па падтрымцы беларускага палітъявольніка Зымітра Дашкевіча. Активісты “Amnesty international” дасы-

лалі тысячи папяровых жураўлікаў беларускаму міністру ўнутраных справаў Уладзіміру Навумаву, патрабуя вызваліць моладзевага актыўіста. “Па легендзе, калі склацьці тысячу папяровых жураўлікаў, споўніца любое запаветнае жаданыне. Сённяна нашае жаданье, каб у Беларусі была адноўленая свабода, каб выйшлі на волю ўсе, хто быў затрыманы за свабоднае і мірнае выказваньне сваіх поглядаў. Асабліва мы закліаем улады Беларусі вызваліць моладзевага актыўіста Зымітра Дашкевіча”, – гаворыцца ў заяве міжнароднай праваабарончай арганізацыі. І дагэтуль на адрес Зымітра Дашкевіча ў Шклоўскую калонію прыходзяць дзясяткі лістоў з жураўлікамі, якія мясцовыя цэнзары разгортваюць і ў выглядзе звычайных аркушаў паперы перадаюць палітъяволенаму... Нагадаем, што Зыміцер Дашкевіч асуджаны да 1,5 гадоў пазбаўлення свабоды за “дзеяньні, якія пагрозілі ахвяраванію арганізацыі”.

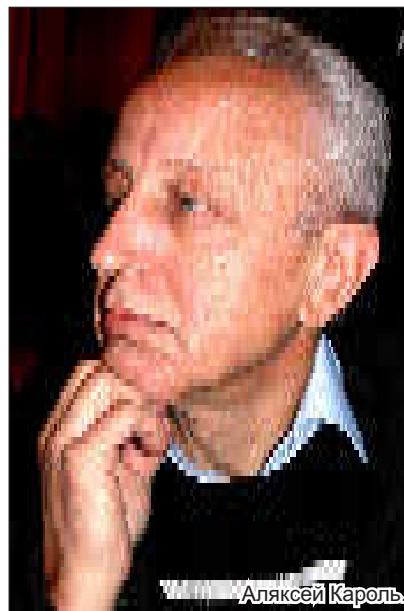

Валянцін Стэфановіч, Алеся Бяляцкі, Сержук Сыса сля будынку МУС. Менск, 13 сінегня.

Аляксей КАРОЛЬ:

“Недзяржаўныя газеты, якія засталіся ў Беларусі, выдаюцца на энтузіязме”

Напрыканцы лістапада член Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага Сходу Беларусі Мікалай Чаргінец падаў у суд на газету “Новы час”, палітычныя, што на старонках выдання абраханыя ягоная годнасьць і службовая рэпутацыя. На пачатку сьнежня адбылося першое судовае разъбіральніцтва. Шэф-рэдактар газеты Аляксей Кароль адказаў на пытанні карэспандэнта Радыё Свабода.

Аляксей Кароль

– Спадар Аляксей, нагадайце, за што на вашую газету пакрыўдзіўся Мікалай Чаргінец?

– У № 25 “Новага часу” быў надрукаваны артыкул вядомага журналіста Аляксандра Тамковіча “Генерал-сенатар Мікалай Чаргінец”. Ня першы з тых нарысаў і не апошні – Тамковіч робіць серыю артыкулаў на тэму “Найноўшая гісторыя Беларусі ў асобах”. Мы лічым, што гэтая рубрыка цікавая для чытача, бо яна адлюстроўвае ключавыя моманты апошніх пятнаццаці гадоў нашай гісторыі і дае ўяўленне пра тое, якія падзеі адбываліся ў Беларусі, і куды яны нас прывялі. Што канкрэтна не спадабалася Чаргінцу? Тоё, што ў артыкуле Тамковіча гаворыцца пра ніzkі мастацкі ўзровень ягоных твораў. Згадваюцца там ягоная “камандзірушка” ў Афганістан, праца ў перадвыбарчым штабе Аляксандра Лукашэнкі. Я не лічыў і не лічу, што ў артыкуле ўтрымліваецца абрахана годнасьці і службовой рэпутацыі Мікалая Чаргінца. Дастаткова карактна, з выкарыстаннем фактаў Тамковіч апісаў усе гэтыя падзеі. А даваць тыя ці іншыя ацэнкі – гэта аўтарскае права.

– Ужо адбылося першае судовае паседжаньне. Звычайна судзьдзя, выслухаўшы ўсе бакі, прапануе палагодзіць справу – самім спрэчнікам дамовіцца паміж сабой. Ці спрабавалі вы дамовіцца з Чаргінцом, ці гатоўвія былі зрабіць неўкія крокі ўмну насустрач?

– Так, спрабавалі. Мы ня толькі Чаргінцу, але і ўсім, хто пажадае, гатовыя прадастаўляць газетную плошчу для выказваньня свайго меркаваньня, для ўдзелу ў спрэчцы, дыскусіі. Мы прапанавалі Чаргінцу: выкажыце сваю пазіцыю на плошчы, роўнай артыкулу Тамковіча. Але нашая прапанова прадстаўніком Чаргінца не была прынятая.

– Сею рэпутацыю спадар Чаргінец ацаніў велізарнай сумай: з аўтара артыкулу ён патрабуе спагнаць 100 мільёнаў беларускіх рублёў, з газеты – 500 мільёнаў. Чаму ажно столькі каштую “рэпутацыя” Чаргінца?

– Паводле нашага заканадаўства, права прызначаць суму кампенсацыі мае права той, хто падае

пазоў у суд. Таму я не могу ведаць, чым кіраваўся Мікалай Чаргінец. Сапраўды, сума, якая названая ў пазове Чаргінца, можа азначаць толькі адно: пазоўнік хоча, каб газета перастала выходзіць. Ці 100 мільёнаў, ці 500 мільёнаў, яны непад ёмныя для любога незалежнага выдання. Чуткі пра тое, што недзяржаўныя газеты купаюцца ў грашах, не адпавядаюць рэчаіснасці. Амаль што на энтузіязме выходзіць тыя нешматлікія незалежныя выданы, якія засталіся ў Беларусі.

– Ви спрактыкаваны газетчык, дванаццаць гадоў рэдагавалі газету “Згоды”. Ці былі ў вас падобныя выпадкі, калі нехта лічыў сябе абраханым на старонках рэдагаванага вами выдання?

– Так, мы праходзілі праз адну адміністрацыйную справу. Зноў жа, за аразу гонару найвышэйшай асобы.

– Абраханым на старонках “Згоды” палітычнай сябе Аляксандр Лукашэнка?

– Не, ня сам Аляксандр Лукашэнка так палітычнай, а пракуратура ўбачыла, што ў газете надрукаваныя інфармацыя і малюнкі, якія закранаюць годнасьць і гонар Лукашэнкі. 23 верасня 2005 году суд менскага Парызанскага раёну па прадстаўленыні пракуратуры таго ж раёну прысудзіў мне і майму намесніку па “Згодзе” па 100 базавых велічыняў штрафа. На той час у суме гэта было пад 2, 5 мільёны рублёў.

Аднак вернемся да сёньняшняй справы. Спадар Чаргінец у інтэрв’ю “БелАПАНу” пракаментаваў ситуацыю наступным чынам: “Я абараняю свой гонар, каб іншым не хацелася ўзводзіць паклённыя. А тыя газеты, якія будуть працягваць паклённічаць, таксама атрымаюць пазовы ў суд. Я вырашыў не спыняцца. Я абаражу нашу сістэму аховы здароўя”. Па сутнасці, лёс газеты Чаргінца не цікавіць. І, як выглядае, “Новы час” – гэта толькі пачатак ягоных прэтэнзій да незалежных выданняў. Чаргінец загадзя выводзіць сябе з-пад любой крытыкі.

– Свой пазоў у суд Чаргінец накіраў на другі ж дзень пасля выходу газеты, нібы чакаў яе выход. Ці не зьяўляецца арты-

кул “Генерал-сенатар Мікалай Чаргінец” правакацыйным?

– Не, сам артыкул, безумоўна, не. Таму што герояў сваіх артыкулаў Тамковіч папярэдне ўзгадніў са мной як з рэдактарам. Паўтараю, матэрыял пра Чаргінца – адзін з шаснаццаці, якія прайшлі ў газете на сёньняшні дзень.

– Сярод згаданых шаснаццаці памятаюцца артыкулы Тамковіча пра Уладзіміра Канаплёва і Міхаіла Мясыніковіча. Я так разумею, яны таксама мелі дастатковая крытычныя характеристар. А Мясыніковіч з Канаплёвым мелі да вас прэтэнзіі?

– Не, адмоўнай рэакцыі не было. Ні непасрэдна з іх боку, ні ад іншага атачэння.

– Самым крыудлівым аказаўся Чаргінец?

– Так, гэта першыя падобныя прэтэнзіі да “Новага часу”.

– Як вядома, Мікалай Чаргінец узначальвае прайладны Саюз пісьменнікаў Беларусі. А ў газете “Новы час” штотысяц зьяўляецца газета ў газете – “Літаратурная Беларусь”, дзе друкуюцца пісьменнікі з альтэрнатыўнага саюзу. Магчыма, гэта таксама спрычинілася да такої рэакцыі Чаргінца?

– Так, у пазове Чаргінца прыводзіцца цытата з артыкулу, дзе гаворыцца пра “правільны” і “ніяправільны” саюзы пісьменнікаў. Так што, магчыма, гэты матыў таксама меў месца.

– У такім разе навошта вы звязаліся з пісьменнікамі, якіх ня любіць улада? Навошта вам лішні клопат на галаеву?

– Яно, можа быць, і так. Але я ўзгадваю адзін артыкул Васіля Быкава, напісаны недзэ ў сярэдзіне 1990-х гадоў. Там пісьменнік гаварыў, што беларуская ситуацыя – гэта ўсур’ёз і надоўга. І трэба гаворыць тое, што ты сёньня можаш сказаць. Бо можа здарыцца, што такой магчымасці ў цябе хутка ня будзе. Да таго ж, свабода слова на цергіц закрытых зонаў для крытыкі. А калі такія зоны (Працяг на стр. 7)

Нам ня быць пад Расіяй!

(Пачатак на стар. 1)

бел-чырвона-белая сцягі, съпецназаўцы набеглі з усіх бакоў, пачалі вырываць з рук сцягі, біць моладзь. Стварыўшы ланцуг, пачалі выціскаць усіх за плошчу.

Тым часам большая частка дэмантрантаў падышла да Палацу прафсаюзаў, дзе яны адразу ж былі ўзяты ў аманаўскі ланцуг. Тых, хто спрабаваў вырвацца, – жорстка зьбівалі і валілі на зямлю. Зыміцер Хведарук упаў, не адпускаючы сцягі, і страціў прытомнасць. Пры падзеньні ён стукнуўся галавой аб асфальт, і аманаўцы прайшліся па ім нагамі. Праз некаторы час яго забрала "хуткая дапамога" і адвезла ў 9 клінічны шпіталь. Паэньней стала вядома, што медыкі зафіксавалі пабоі і чэрапна-мазгавую трауму.

Між тымі міліцыянты выціснулі людзей у бок цырку, аднак дэмантранты не разыходзіліся. Аманаўцы раз-пораз накідваліся на дэмантрантаў, зьбівалі іх; пастаянна ўзынікалі сутычкі, калі съпецназаўцы намагаліся адабраць сцягі. Ад цырку частку ўдзельнікаў акцыі завярнулі ў бок мосту праз Свіслоч.

Патрулі і пераапранутыя аманаўцы яшчэ доўгі час працягвалі дзяжуры на Каstryчніцкай плошчы.

Пры разгоне дэмантрасці "За незалежную Беларусь" на Каstryчніцкай плошчы пацярпелі некалькі чалавек. Апроч моладзі дасталося і пенсіянарам. Журналісты бачылі, як мужчыну сталага ўзросту бліз нагах. Ён крычаў, што ён інвалід, але гэта не спыніла съпецназаўцаў, і ён таксама апынуўся на зямлі. У лякарнях знаходзяцца двое пацярпелых падчас жорсткага разгону акцыі на Каstryчніцкай плошчы. Да

Фота bMyMedia.net

Каstryчніцкая плошча, Менск, 12 сінёгня.

прыкладу, моладзевы актыўіст, Зыміцер Кавалін, трапіў у 6 гарадзкую лякарню. Падчас разгону акцыі ён саскочыў з парапету на прыступкі сходаў пераходу ў метро каля Палацу прафсаюзаў і падвярнуў нагу. Знаёмыя выклікалі яму "хуткую дапамогу". Дасталося і лідэру партыі АГП Анатолію Лябедзьку: "Наколькі я разумею, быў атрыманы загад на прымянењне сілы ў дачыненіі да ўдзельнікаў акцыі. У выразах і сродках міліцыя не саромелася. Мяне бліз нагах і съпіне, ударылі па твары і расьсеклі вусны", – паведаміў ён у інтэрв'ю агенцтву БелаPАН.

Кіраўнік праваабарончага цэнтра "Вясна" Але́с Бяляцкі, каментуючы гвалтоўны разгон акцыі "За незалежную Беларусь!" і жорсткае зьбіцьцё яе ўдзельнікаў сіламі АМАПу заявіў прэс-цэнтру Хартыі'97: "Цалкам неправамернае і неабгрунтаванае

ўжываньне сілы з боку сілавых структур, бо было ад пачатку зразумела, што акцыя мае зусім мірны характар. Такія жорсткія дзеяньні, на мой погляд, звязаныя з візітам Пуціна, перед прыездам якога Лукашэнка вырашыў паказаць, што ў Беларусі ён ўсё трывмае пад асабістым кантролем", – Але́с Бяляцкі лічыць, што "адказнасьць за гэта мусіць несыці асабісту міністр унутраных справаў Навумаў, бо без яго санкцыі не было б такога гвалтоўнага ўжываньня сілы, калі аманаўцы людзей літаральна тапталі нагамі, зьбівалі з такой нянявісьцю, як карнікі. Калі ж не міністр аддаваў такое распараджэнне, то вынікае, што ён ў сваім ведамстве нічога не кантрлюе. Увогуле, складаецца ўражаньне, што нашы сілавікі вырашылі ўзяць прыклад з расейскіх, але дзейнічаюць куды больш жорстка ў адносінах да сваіх жа грамадзянаў", – падкрэсліў праваабаронца.

Па словам праваабаронцы, такія паводзіны беларускіх уладаў чарговы раз дэмантруюць, што ў Беларусі груба парушаюцца асноўныя права і свабоды грамадзяніна, прычым з боку рэжыму ігнаруеца ня толькі Дэкларацыя правоў чалавека і іншыя міжнародныя дамовы, якія Беларусь абвязалася выконваць, але і нават уласна беларуская Констытуцыя, гарантам якой мусіць быць кіраўнік краіны.

Дзярждэпартамент ЗША асуздзіў зьбіцьцё людзей і жорсткі разгон мірнай акцыі. Палітыкі і міжнародныя праваабаронцы арганізацыі таксама выказалі свой пратэст супраць дзеяньняў беларускіх уладаў у дачыненіі да ўдзельнікаў акцыі "За незалежнасць".

Кангрэсмэн Элсі Гэйстынгс, старшыня Хельсінскай камісіі ЗША, выступіў з заявай у сувязі з жорсткім зьбіцьцём 19-гадовага Зымітра Хведарука падчас мірнай дэмантрасці ў Менску: "Жорсткае зьбіцьцё Зымітра Хведарука адначасна абуральнае і трагічнае. На мінульым тыдні ён выступаў на паседжаньні

(Працяг на стар. 6)

13 сінёгня вечарам у Менску на вуліцы Няміга прайшла акцыя пратэсту супраць прыезду Уладзіміра Пуціна – "За незалежную Беларусь!". Некалькі дзясяткі актыўістаў грамадзянскай кампаніі "Джынс – за свабоду!", расцягнуўшыся ў ланцуг, разгарнулі расьцяжку "Пуцін, Go Home!", а таксама еўрапейскія, нацыянальныя і афіцыйныя дзяржаўныя сцягі, скандавалі "Пуцін, Go Home!", "Жыве Беларусь!", "Тут не Расія!".

Шмат людзей спынялася побач з пікетоўшчыкамі і якія пратэстуюць і выказвалі слова падтрымкі. Праз некаторы час побач спыніўся аўтобус з аманаўцамі, якія рынуліся на моладзь і спрабавалі з прымянењнем грубай сілы разагнаць іх, але дэмантранты разам паселі на тратуар. Іх волакам цягнулі ў аўтобус, многіх пры гэтым бліз. Людзі крычалі аманаўцам: "Што вы робіце? Вы ж беларусы!".

На паліпрадніх дадзеных, на Нямізе затрымана прыкладна 15 моладзевых актыўістаў. Усіх іх даставілі ў Маскоўскі РАУС Менску. Вядома, што сярод затрыманых ёсьць непаўнагадовыя і дзяўчата.

Ці прыслухаюцца ўлады да "гандляроў"?

10 сьнежня ў Менску на Кастрычніцкай плошчы прайшла акцыя пратэсту прадпрымальнікаў

Як звычайна, яшчэ за гадзіну да прызначанага часу пачатку акцыі (12.00) сілавыя структуры пачалі рыхтавацца да мерапрыемства. Міліцыйскі трактар-эвакуатар расцягваў машыны, што былі прыпаркаваныя на вуліцы Энгельса, а даішнік праз рупар абвяшчаў, што стаянка і паркоўка машынай на гэтай вуліцы забараняецца. Затое ўздоўж амаль усёй жа гэтай вуліцы сталі ў ланцуг зьнтыя з маршрутаў аўтобусы з занавешанымі вокнамі. Раз-пораз адтуль выглядавалі міліцыянеры.

Такая ж карцінка назіралася і за Палацам рэспублікі: там стаялі аўтобусы з міліцыяй, пяць "аўтазакаў"...

Без пятнаццаці дванаццаць на юсю моц уключылі дынамікі, па якіх надрываўся поп-съпевакі і народны ансамблі. Такая, напэўна, была хітрая задумка, каб прадпрымальнікаў больш нікто не чуў.

Зрэшты, напачатку многім падалося, што акцыя ўвогуле не адбудзеца. Арышты арганізатораў напярэдадні мерапрыемства зрабілі сваю справу. Толькі ў гэты дзень былі арыштаваныя Аляксандр Макаеў, Аляксандр Таўстыкі, Віктар Крываль, Аляксандр Цацура, а таксама Мікалай Пахабаў, які вёз мегафоны для правядзеньня мітынгу.

У 12.00 на плошчы было толькі некалкі сотняў чалавек. З іх палова – журналісты і вельмі шмат "таптуной" у цывільнай вопратцы. Тым ня менш, людзі падцяваліся, іх становілася ўсё больш, хоць на працягу гадзіны ўлады і папярэджвалі, што "збор несанкцыянованы, магчыма прымянець сілы і съпецсродакі".

Загаду на разгон акцыі, хутчэй за ўсё, не было. Роўна гадзіну прадпрымальнікі выступалі з прыступкам Палаца рэспублікі, потым дружна сталі ў калону і накіраваліся да Дома ўраду, каб перадаць петыцыю.

Тым ня менш, без затримання не абышлося. Активіста Маладога Фронту і журналіста Радыё Рацыя Барыса Гарэцкага арыштавалі

Кастрычніцкая плошча, Менск, 10 сьнежня.

проста на Кастрычніцкай плошчы. Намесьніка старшыні БНФ Віктара Івашкевіча – на вуліцы Чырвонай. Ён пабыў на Кастрычніцкай плошчы падчас мітынгу прадпрымальнікаў, павітаўся са знаёмымі і сышоў. Пасля арышту яго адвезлі ў Цэнтральны РАУС. В. Івашкевіча абвінавацілі ва ўдзеле ў несанкцыянованным мерапрыемстве...

11 сьнежня ў судах Цэнтральнага і Маскоўскага раёнаў прайшлі суды над затриманымі на мітынгу прадпрымальнікаў на Кастрычніцкай плошчы. Як стала вядома праваабарончаму цэнтру "Вясна", лідар ініцыятывы "За свабоднае разъвіцьцё прадпрымальніцтва" Віктар Гарбачоў быў абвінавачаны ў парушэнні артыкулу 23.34 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях (парушэнні парадку арганізацыі і правядзення масавых мерапрыемстваў) і пакараны арыштам на 15 сутак. Судзьдзя суда Цэнтральнага раёна сталіцы Самасейка у той жа час вынесла прысуд яшчэ аднаму актывісту-прадпрымальніку Аляксандру Цацуру, абвінаваціўшы яго ў дробным хуліганстве (арт. 17.1 КаAP РБ). Ён атрымаў 10 сутак арышту.

Активіст-прадпрымальнік Аляксей Кашкароў судом Цэнтральнага раёна Менску абвінавачаны ў парушэнні артыкулаў 17.1 і 23.34 КаAP РБ і пакараны арыштам на 15 сутак. Столікі ж атрымаў і Віктар Крываль. Він Віктара Калея судзьдзя Ясіновіч "уважыў" на 10 сутак. У судзе Маскоўскага раёна вынесены прысуд Аляксандру Макаеву. Ён пакараны арыштам на 7 сутак.

Увечары 11 сьнежня быў абвешчаны і прысуд Віктару Івашкевічу — намесьніка старшыні Партыі БНФ асуздзіл на 15 сутак. Справа зацягнулася, бо Віктар Івашкевіч, намесьнік старшыні партыі БНФ, заявіў у судзе, што ня можа пазнаёміцца з матэрыяламі справы, бо ягоныя акуляры засталіся ў міліцыі. Судзьдзя Аляксандру Бычко, які разглядаў справу, абвісціў перапынак, каб міліцыянты прывезьлі Івашкевічу акуляры.

Барыса Гарэцкага, моладзевага актывіста, судзьдзя Віктар Ясіновіч арыштаваў на 7 сутак. З яго зньялі абвінавачанье ў дробным хуліганстве, пакінуўшы толькі ўдзел у несанкцыянованай акцыі.

Крысыні Шацікаву, паколькі яна мае дзяцей, якія не дасягнулі 12-гадовага ўзросту, закон забаране арыштоўваць. Яе аштрафавалі на 700 тысячай рублёў.

Павел Севярынец так пракаментаваў суды над грамадzkімі актывістамі: "Хутчэй за ўсё, гэтыя затриманыні звязаныя з тым, што 13-14 сьнежня ў Менск прыяджае Пуцін. Улада праводзіць прэзентыўную "зачыстку", каб не дапусціць пратэсту. Людзі, якія ня мелі нікага дачынення да арганізацыі прадпрымальніцкага мітынгу, апынуліся ў турме з абсалютна надуманых прычынаў. Магчыма, гэта і спроба паказаць Пуціну, як эфектыўна дзейнічае беларуская мадэль дэмакратіі, якую Пуцін узяў на ўзбраенныне".

Акцыі прадпрымальнікаў у гэты дзень прайшлі ў Віцебску, Берасці, Бабруйску і іншых гарадах Беларусі.

Зьміцер ХВЕДАРУК: "Яны білі мяне кастэтамі па галаве"

14 сіння Зьмітру Хведаруку стала значна лепш і з ім паразмаўлялі журналісты. "Сёньня мяне вазілі на рэнтген на каталцы, – распавеў Зьміцер, – я не могу нават падняцца з-за моцнага болю ў галаве". Зьміцер можа варушыць рукамі і ногамі, але яшчэ самастойна не ўстае і ня ходзіць.

Па словах Зьмітра, усё здарылася вельмі хутка. "Нас выціснулі з плошчы аж да Купалаўскага скверу, там усіх начапілі выціскаць на прыступкі, мяне ж вырвалі з натоўпу і кінулі за кардон АМАПу. Паслья некалькіх моцных удараў у галаву, я упаў на зямлю. Тады яны начапілі біць мяне па галаве кастэтамі, ударылі, можа, разоў пятнаццаць, паслья чаго прайшліся па мне. Я страдаў прытомнасць і больш нічога ня памятаю. Вось толькі сёньня больш-менш прыйшоў у сябе, але галава разрывалаецца жудасна".

Зьмітру паставілі дыягноз: шматлікія драпіны і гематомы, лёгкая чэрапна-мазгавая траўма, сатрасеніне мозгу. Маладафронтавец будзе знаходзіцца ў шпіталі як мінімум 10 дзён. Дзіўна, што напярэдадні ў дыягнозе значылася траўма тканак жывата, а чэрапна-мазгавая траўма мела сярэднюю ступень. "Мы будзем, магчымы, з дапамогаю нашых амерыкан-

скіх сяброў дабівацца незалежнага абследавання, – кажа супарашыня БХД і каардынатар менскага "Руха за Свабоду" Віталь Рымашэўскі, – бо відавочна, што дыягноз проста падменьваецца з мэтай скрыцца супраўдных абставінай і вынікаў бойкі". Сёньня ж была складзеная скарга ў прокуратуру, падпісаная Зьмітром. Зьміцер распавеў, што ў 5 гадзінай раніцы да яго прыйшоў міліцыянт і загадаў пісаць скаргу. "Я яму сказаў, што нічога адзін ня буду пісаць. Тым больш, я простишаю ўстанаўнічыму, чаму ж менавіта ён трапіў у лапы амапаўцаў. Зьміцер адзначыў, што калі яго зьблілі, міліцыянты сказалі кшталту: "Забірайце свайго, добра зьвяздзізь ў Амерыку". Я лічу, што маё зьбіццё звязанае менавіта з паездкай у Амерыку, гэта проста помста, тым больш быў зьбітъ і Анатоль Лябедзька, які быў у ЗША разам з намі".

14 сіння Зьмітра акрамя сяброду-маладафронтавцу і журналістай наведалі амбасадар ЗША Карэн Сыцоарт, амбасадар Славаччыны Любамір Рэгак, былы палітвязень Сяргей Скрабец, супарашыня БХД Павел Севярынец і Аляксей Шэйн, Дзяніс Садоўскі, Людміла Гразнова і Эла Гарэцкая.

Зьміцер Хведарук у шпіталі, 14 сіння.

Нам ня быць пад Расіяй!

(Пачатак на стар. 1,4)

Хельсінскай камісіі ў Вашынгтоне, дзе расказваў пра небясьпеку, з якой сутыкаюцца актывісты моладзевага руху ў Беларусі. Я ня толькі падтрымліваю змаганье З.Хведарука за свабоду, але і асуджаю самым рашучым чынам акты жорсткасці супраць невінаватых грамадзянаў. Змрочная сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі – ні для кога не сакрэт. На жаль, запалохваньям і злойкы-

ваньням рэжыму А.Лукашэнкі не відаць канца".

13 сіння Зьміцер Хведарук накіраваў заяву ў прокуратуру Цэнтральнага раёну сталіцы з просьбай правесці праверку і ўзбудзіць крымінальную справу ў дачыненіі да супрацоўнікаў Палка міліцыі супецсродкі, кадры пра зьбіццё мірных грамадзянаў у цэнтры беларускай сталіцы абышлі ўвесь свет. 13 ліпеня 2006 году суд признаў А.Казуліна вінаватым у "наўмысных дзеяньнях, якія груба парушаюць грамадзкі парадак, <...> супрадаваюцца прыміненнем насильля і зынішчэннем чужой маёмасці", а таксама ў "арганізацыі групавых дзеяньняў, якія груба парушаюць грамадзкі парадак, звязаны з яўным непадпарадкованнем законным патрабаванням прадстаўніку ўлады, пацягнулі парушэнне працы транспарту, прадпрыемстваў, і актыўным удзеле ў такіх дзеяньнях". Палітыка асудзілі да пазбаўлення волі на пяць з паловай гадоў. Ён адбывае пакаранье ў віцебскай папраўчай калоніі агульнага рэжыму "Віцьба-3". Арганізацыя "Amnesty international" аб'явила А.Казуліна палітзняволеным. Сам Аляксандар Казулін неаднаразова заяўляў, што вінаватым сябе ня лічыць і прасіць А.Лукашэнку пра памілаванье не зьбіраецца.

Толькі па асабістай просьбе

Аляксандар Лукашэнка ў інтэрв'ю іспанскай газеце "Эль-Паіс" заявіў, што разгледзіць пытаныне аб памілаваньні Аляксандра Казуліна, калі той яго аб гэтым папросіць. "Суд прыняў рашэнне. Гэта незалежная галіна ўлады. Я паважаю яго рашэнне. Адзінае, што я могу зрабіць, эта памілаваць яго. Калі асуджаны пра гэта папросіць, я вывучу яго прашэнне і паслья скажу, ці вызываю я яго", — сказаў А.Лукашэнка.

Інтэрв'ю было запісане ў Менску 26 лістапада і апублікаване ў выданні 2 сіння. Беларускі кіраунік падкрэсліў, што экс-кандыдат у прэзідэнты знаходзіцца ў турме за канкрэтныя злачынствы. Паводле словаў А.Лукашэнкі, пяць з паловай гадоў, на якія быў асуджаны А.Казулін, "не такі вялікі тэрмін":

— У нас ёсьць і пажыццёўкае звязане звязане, і сымяротнае пакаранье, — ззначыў кіраунік дзяржавы.

— Калі б ён ня быў кандыдатам у прэзідэнты, ён не атрымаў бы пяць з паловай гадоў, а 10 і 12 за выбух на наших вуліцах. Але як экс-кандыдат ён выкликай лёгкае шкадаванье...

Нагадаем, у 2006 годзе былы рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэту Аляксандар Казулін балатаваўся на пасаду прэзідэнта краіны. 25 сакавіка, праз шэсцьці дзён паслья галасавання, палітык быў затрыманы ў Менску падчас масавай мірнай акцыі з нагоды гадавіны абыяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі. Калона накіроўвалася па ходніках да супецпрыёмніку-разъмеркавальніку ГУУС Менгарвыканкаму на вуліцы Акressціна, дзе адбывалі пакараныне затрыманы ў намётавым гарадку на Каstryчніцкай плошчы больш за 500 чалавек. Але дарогу ёй перагарадзілі супецвойскі. А.Казулін спрабаваў дамовіцца з міліцэйскімі кіраунікамі, аднак спраўва была ўжо прадвырашаная... Падчас разгону дэманстрацыі органы правапарарадку прымяnilі супецсродкі, кадры пра зьбіццё мірных грамадзянаў у цэнтры беларускай сталіцы абышлі ўвесь свет.

13 ліпеня 2006 году суд признаў А.Казуліна вінаватым у "наўмысных дзеяньнях, якія груба парушаюць грамадзкі парадак, <...> супрадаваюцца прыміненнем насильля і зынішчэннем чужой маёмасці", а таксама ў "арганізацыі групавых дзеяньняў, якія груба парушаюць грамадзкі парадак, звязаны з яўным непадпарадкованнем законным патрабаванням прадстаўніку ўлады, пацягнулі парушэнне працы транспорту, прадпрыемстваў, і актыўным удзеле ў такіх дзеяньнях". Палітыка асудзілі да пазбаўлення волі на пяць з паловай гадоў. Ён адбывае пакаранье ў віцебскай папраўчай калоніі агульнага рэжыму "Віцьба-3". Арганізацыя "Amnesty international" аб'явила А.Казуліна палітзняволеным. Сам Аляксандар Казулін неаднаразова заяўляў, што вінаватым сябе ня лічыць і прасіць А.Лукашэнку пра памілаванье не зьбіраецца.

Інтэрнэт немагчыма падпараткаваць...

Палата прадстаўнікоў беларускага парламенту 12 сьнежня прыняла ў першым чытаньні законапраект «Аб інфармацыі, інфарматызацыі і абароне інфармацыі».

Прадстаўляючы праект гэтага закона, міністр сувязі і інфарматызацыі Беларусі Мікалай Панцялей падкрэсліў, што законапраект не распаўсюджваецца на працу сродкаў масавай інфармацыі, у тым ліку электронных, і заявіў, што «ніякіх правілаў паводзінаў у Інтэрнэце ня ўводзіцца».

Пры гэтым міністр удакладні,

што закон «Аб інфармацыі, інфарматызацыі і абароне інфармацыі» будзе рэгуляваць у тым ліку сферу інфармацыі, а таксама пытаньні абароне інфармацыі».

Кіраўнік Цэнтру прававой абароны СМІ пры БАЖ Міхail Пастухоў лічыць частку документу, прысьвежаную абароне інфармацыі, найбольш небяспечным яго раздзелам. «Я думаю, што асноўная мэта гэтага законапраекту была ў тым, каб прадугледзець шырокую сістэму мераў па «абароне» інфармацыі, а значыць

– па абмежаваньні яе свабоднага распаўсюджванья. Паводле дакументу, у адкрытым доступе павінна застацца толькі агульнаадаступная інфармацыя. Уводзіцца ўсе новыя і новыя забароны на распаўсюджванье і выкарыстаньне інфармацыі, і гэта выклікае занепакоенасць, – адзначае юрист БАЖ. – Нашая прынцыповая пазіцыя застаецца ранейшай – законапраект абмяжоўвае канстытуцыйнае права грамадзянаў на атрыманьне, захаваньне і распаўсюджаньне інфармацыі», – заявіў М.Пастухоў.

Мытнікаў зацікавілі ноўтбуки

У ноч з 1 на 2 сьнежня на станцыі Церахава на украінска-беларускай мяжы мытнікі забралі «для выучэнья» ноўтбук журналіста Радыё «Рацыя» Аляксея Мінчонка, які вяртаўся з прэс-туру па Украінскай частцы Чарнобыльскай зоны.

Як паведаміла Радыё «Рацыя», А. Мінчонак вяртаўся ў Беларусь на цягніку «Кіеў-Менск» разам з іншымі журналістамі – уздельнікамі згаданага прэс-туру. Інтарэс у мытных службах вызлікнуў толькі кампютар жurnalista «Рацыі». Мытнікі заяўлі,

Нарвежцы за свабоду слова ў Беларусі

Міжнародная асацыяцыя выдаўцоў (МАВ) і нарвежскі ПЕН-клуб прапанавалі надаць асаблівую ўвагу сітуацыі са свабодай слова з Беларусі. Як вынікае са справаў асацыяцыі, «Свобода выказваньня ў Беларусі», падрыхтаванай абедзвюмі арганізацыямі, урад Лукашэнкі працягвае надалей абмяжоўваць адно з галоўных правоў чалавека. Менавіта таму МАВ і ПЕН-клуб заклікаюць Еўразывяз замарозіць палітыку добрачуседства з Беларусью да таго часу, пакуль краіна ня зробіць відавочных посьпехаў у галіне свабоды слова, выказваньня і прэсы. У сваёй справаў асацыяцыя патрабуе, ёнда зменіцца ад Менску скасаваць тых законы, якія перашкаджаюць свабоднай дэзайнасці выдаўцоў, свабоднаму выходу часопісаў і газетаў, друкаванью кніг, вызваленію з турмаў палітычных актывістаў.

«Недзяржаўныя газеты, якія засталіся ў Беларусі, выдаюцца на энтузіязме»

(Пачатак на стр. 3)

ўсё ж зьяўляюцца, то яны, як правіла, распаўсюджваюцца ня толькі на аднаго чалавека, але і на атачэнні, і на атачэнні атачэння. У такім выпадку нельга гаварыць пра свядомнае грамадзтва. Калі цябе нешта пакрыўдзіла, прыйдзі, сустрэнься з аўтарам, высветлі справу, апублікуй свой пункт погляду, гэта звычайная практика.

Ва ўсім сьвеце палітыкі выкарыстоўваюць крытыку на свой адрас дзеля ўзвышэння свайго рэйтынгу. Знакамітая фраза Чэрчыля: «Даўно на мене не было карыкатураў – гублюю папулярнасць». А нядаўна ў часопісе «Economist» быў артыкул пра прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі Браўна. Ну, там такія эпітэты! І карыкатура побач. І нічога. Гэта нармальная для адкрытага грамадзтва. У палітыка зьяўляецца магчымасць яшчэ раз выклікаць цікавасць грамадзтва для сваёй асобы.

– А калі на наступным судовым паседжанні спадар Чаргінец ці ягоны прадстаўнік прапануюць вам «выстрыгчы» «Літаратурную Беларусь» з «Новага

часу», а яны наўзамен адклічуць свой пазоў, вы згодзіцесь?

– Не, не згаджуся па адной простай прычыне. Саюз беларускіх пісьменнікаў страціў ўсё, што меў, – і памяшканье, і свае друкаваныя выданні. Калі мы начапілі выдаваць «Літаратурную Беларусь», то паднялася цікавасць і да газеты, і да мастацкіх твораў нашых пісьменнікаў. А мы ж асьвятляем ня толькі літаратурнае жыццё, мы друкуем матэрыялы і па мастацтве, і па гісторыі. Сённяня такі фармат газеты, такія тэматычныя накірункі запатрабаваныя. Зъменіцца сітуацыя ў краіне – будзе зъмяніцца і фармат «Новага часу».

– **Наступнае судовае паседжанне ў вашай справе прызначанае на 19 сьнежня. Хочацца спадзявацца, што суд не пазбавіць нас права чытаць адну зь нешматлікіх незалежных газетаў «Новы час». А калі ўсё ж пазоў Чаргінца будзе задаволены, якім будуть вашыя дзеяньні?**

– У нас застаецца толькі адна запасная пляцоўка – Інтэрнэт. Но шчасльце, яна пашыраецца. Думаю,

што да іх «паступіла аператыўная інфармацыя», на падставе якой яны на загад вышайшага кіраўніцтва забіраюць ноўтбук «для выучэнья».

Па словам А. Мінчонка, «выучэнне» можа доўжыцца 10-15 дзён: менавіта гэтыя тэрміны называлі мытнікі, калі афармлялі «Акт аб узыцці пробаў».

Між тым, папярэдні досьвед іншых прадстаўнікоў СМІ сьведчыць, што тэрмін гэтай праверкі можа зацягнуцца на больш доўгі час. У сярэдзіне кастрычніка ў двух супрацоўнікаў беларускага інтэрнэт-рэсурсу generation.by Юрыя Сідуна і Вольгі Кузьміч, якія вярталіся з імпрэзы BlogCamp у Кіеве, беларускія мытнікі таксама забралі ноўтбуки. Кампютары знаходзіліся на праверцы ў аддзеле тэхнічных сродкаў мытнага кантролю гомельскай мытні да канца лістапада.

Аляксей Кароль і Валеры Шчукін ля будынку суда.

што нам давядзецца выходзіць у фармаце PDF. Хоць такі фармат і не заменіць друкаванага «Новага часу». Напісане ўсё ж застаецца. У нармальных краінах існуецца і друк, і Інтэрнэт, і радыё, і ўсе яны маюць сваё чытальца, слухача, свой попыт. І таму я хачу звязацца да тых слухачоў, якім дарагая свабода слова, якія вераць у салідарнасць, з наступнай просьбай: падпішыцца на «Новы час» на адзін месяц. А там будзе бачна...»

«Белпошта» адмаўляеца выконваць сваю функцыю

20 дзён чакала ГА “Беларуская асацыяція журналісту” адказаў ад “Белпошты” на свае пытаныні адносна выключэння шэрагу расейскіх выданняў з падпісных каталогаў на наступны год. Нагодай для звароту БАЖ у “Белпошту” стала распаўсядженая ў некаторых СМІ ў сярэдзіне кастрычніка інфармацыя пра выключэнне з падпісных каталогаў на першае паўгоддзе 2008 г. некалькіх расейскіх грамадзка-палітычных выданняў: “Коммерсант”, “Московскій Комсомолец”, “Новая газета” і “Независимая газета”. Як паведаміла журнalistам начальніца ўпраўленьня распаўсяду друкаваных СМІ “Белпошты” Ірина Астроўская, “Белпошта” кіравалася “еканамічнай мэтазгоднасцю”.

У інтэрв’ю Радыё “Рацыя” на месцік галоўнага рэдактара газеты “Коммерсант” Азера Мурсаліеў выказаў меркаваныне, што выключаныя з каталогаў выданіні “не ўпісваюцца ў інфармацыйную карціну, якую фармуюць у Беларусі”.

Паколькі ў падпісным каталогу згаданых выданняў сапраўды не аказалася, прадстаўнікі БАЖ з’явіліся да кірауніцтва “Белпошты”

на тлумачэнні. Супрацоўнікі прадпрыемства катэгарычна адмовіліся размаўляць па телефоне, і таму 13 лістапада арганізацыі накіравалі ліст генеральному дырэктару РУП “Белпошта” Аляксандры Чарняк.

Акрамя прычынаў выключэння згаданых расейскіх выданняў з каталогу, БАЖ хацеў высьветліць, у чым заключаецца “еканамічная немэтазгоднасць” распаўсяду гэтых газетаў (бо, незалежна ад колькасці падпісчыкаў, “Белпошта” ўсё роўна атрымлівае прыбытак), ці прызнае прадпрыемства сябе манапалістам у галіне распаўсяду друкаваных СМІ, а таксама – якім чынам яно ўлічвае інтарэсы чытчоў пры складанні падпісных каталогаў.

Адказ ад спн. Чарняк, які прыйшоў 28 лістапада, фактычна ўяўляў сабою набор агульных вытрымак з закону “Аб друку і іншых СМІ”, Грамадзянскага кодэкса і Канстытуцыі РБ: “Грамадзяне і юрыдычныя асобы вольныя ў заключэнні дамовы”, “змушэнне да заключэння дамовы не дапускаецца”, “ніхто ня можа быць змушаны да выканання абавязкаў, не прадугледжаных Канстытуцыяй...” і г.д.

Генеральны дырэктар “Белпошты” ў чарговы раз заявіла, што заканадаўства не абавязвае падначаленасць прадпрыемства ўключальніцце ці іншое друкаванае выданні ў каталог, і таму, маўляў, выбар выдання для распаўсяду праз падпіску зьяўляеца правам “Белпошты”.

– Яны не адказалі на большасць наших пытанняў альбо далі фармальныя адказы, – так пракаментаваў ліст з “Белпошты” намеснік старшыні БАЖ Андрэй Бастунец. – Да прыкладу, адказаючы на пытанніне пра тое, як суднасцьца іх дзеяньні з правам чытчы атрымліваць пэўную газеты на падставе публічнай дамовы, яны толькі пацвердзілі, што дамова са спажыўцамі паслугаў пошты – публічная, а з рэдакцыямі – не. А сутнасць проблемы якраз у тым, што “Белпошта” практична пазбаўляе чытчы магчымасці рэалізаваць сваё права на заключэнне публічнай дамовы, права скрыстацца паслугамі пошты. Прызначэнне “Белпошты” – аказаныне сацыяльна значных паслугай, а не імкненне да прыбытку. Выключэннем газетаў з падпіснога каталогу – асабліва ва ўмовах, калі дастаўка выданняў па падпісцы абвешчаная ліцэнзіаваным відам дзеянасці, і дзяржаўнае прадпрыемства дамінуе на гэтым рынку – “Белпошта” фактычна адмаўляеца выконваць сваю сацыяльную функцыю, – лічыць юрист.

А судзьдзі хто?

На саіце Камітэту абароны рэпрэсаваных “Салідарнасць” з’явіўся спіс судзьдзяў, якія прымалі ўдзел у судах над грамадзкімі актывістамі. Зразумела, ён не поўны, але стварае ўяўленыне пра маштабы судовага перасыльеду ў Беларусі.

Такім чынам – яны судзілі грамадzkіх актывістаў:

1. Барцевіч Зінаіда, Гародня, Ленінскі раён
2. Беразюк Сяргей (2), Берасьце, Ленінскі раён
3. Блахіна Галіна, Менск, Першамайскі раён
4. Бондарай Сяргей Аляксандравіч, Ворша, Аршанскі раён і г.Ворша
5. Брысына Жанна, Менск, Заводскі раён
6. Бурака С.В.
7. Вашчэнка Людміла, Глыбокае, Глыбоцкі раён
8. Варацінская С., Віцебск, Чыгуначны раён
9. Германовіч І.М., Менск, Ленінскі раён
10. Германовіч Сяргей, Менск, Парызанскі раён
11. Гарбатоўскі Ю., Менск, Першамайскі раён
12. Даменка Марына (4), Гомель, Цэнтральны раён
13. Дзэгциярова Тацяна, Віцебск, Віцебскі раён
14. Дзяменьшчык Аляксандар, Смаргонь, Смаргонскі раён
15. Емяльянаў В.І.
16. Жук Людміла, Горадня, Кастрычніцкі раён
17. Зубеня Міхail, Віцебск, Віцебскі раён
18. Капачэўская Жанна (2), Баранавічы
19. Кісімлярошкіна Валянціна (2), Віцебск, Першамайскі раён
20. Кобец Ю.В (2) , Барысаў, Барысаўскі раён
21. Козел Натальля (5), Гародня, Ленінскі раён
22. Козыраў, Гомель, Чыгуначны раён
23. Калубака П.П.(2), Менск, Фрунзенскі раён
24. Карабліна Н.В. (2), Віцебск, Першамайскі раён
25. Кострыкаў,
26. Касцюк Раман, Магілёў, Кастрычніцкі раён
27. Кочык А.В., Менск, Парызанскі раён
28. Кушава Аксана (4), Баранавічы
29. Лагода Алена, Пружаны, Пружанскі раён
30. Лебедзь Ю.Н., Менск, Парызанскі раён
31. Ляўковіч А.М., Менск, Менскі раён
32. Ліпская Т.В. (6), Віцебск, Віцебскі раён
33. Лукомская Ю.Ю., Менск, Фрунзенскі раён
34. Любецкая Святлана (2), Менск, Фрунзенскі раён
35. Мацяюк Дзмітрый (9), Гародня, Ленінскі раён
36. Паўлючук Т.Я. (21), Менск, Цэнтральны раён
37. Парэмскі Яраслаў, Гомель, Чыгуначны раён
38. Пырх С.І., Рэчыца, Рэчыцкі раён
39. Рэлява Аксана (6), Менск, Савецкі раён
40. Раманава, Менск, Заводскі раён
41. Рудніцкая Е.Б. (2) , Менск, Маскоўскі раён
42. Рыбакова Тацяна (3), Орша
43. Савасцян Людміла (8), Менск, Савецкі раён
44. Самусева Святлана, Барысаў, Барысаўскі раён
45. Сарока Ірына, Магілёў, Ленінскі раён
46. Сенько Р.А. (3), Берасьце, Маскоўскі раён
47. Сымірнова Вольга (8), Берасьце, Маскоўскі раён
48. Смалякова І.В. (9) , Віцебск, Кастрычніцкі раён
49. Стасевіч Н.В., Пінск, Пінскі раён
50. Стрэльчанка Анатоль, Рэчыца, Гомельская вобласць
51. Трубнікаў Н.А., Менск, Парызанскі раён
52. Федзюкевіч Аляксандар Язэпавіч, (2), Наваполацак
53. Ціцянкова Алена (2), Менск, Парызанскі раён
54. Чацьвяртакова Наталія, Менск, Парызанскі раён
55. Ясіновіч Леанід, Менск, Цэнтральны раён.